No. 2277 Zaterdag 27 Augustus 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Koloniale Raad.

Reorganisatie der politie

EINDVERSLAG.

De kennisneming van de memorie van antwoord heeft het oordeel van de afdeelingen ten aanzien van het ontwerp niet kunnen wijzigen. Waren de afdeelingen na ernstige bestudeering en bespreking van het ontwerp blijkens het voorloopig verslag eenparig van oordeel, dat een militaire politie zooals door het Bestuur voorgesteld, niet in overeensteming met het Regeeringsreglement, voorts tegen de psyche der bevolking en bovendien om verschillende redenen tegen het belang der plaats is, na kennisneming van de memorie van antwoord zijn zij nog meer doordrongen van het feit, dat de Raad, door aanneming van het ontwerp, zou afwijken van de op hem rustende taak het Reglement op het beleid der Regeering in dit gebiedsdeel te helpen onderhouden en naar zijn vermogen het welzijn van dit gewest voor te staan.

Bij de behandeling van de Curaçaosche politie in het voorloopig verslag hebben de afdeelingen zich niet met de kosten van het garnizoen bezig gehouden, omdat ingevolge art. 99 Regeeringsreglement de kosten van de Rijks Landmacht ten laste van 's Rijks schatkist komen. Volgens de toelichting op het ontwerp betreffende de uitgaven voor de militaire politie werd het wegens de door de militairen te verrichten werkzaamheden billijk geacht, dat Curaçao een deel der kosten van de bezetting als zuiver militair korps voor zijne rekening neemt. Thans deelt het Bestuur mede, dat financieele overwegingen het instandhouden van het garnizoen op den voet en in den vorm van voorheen uitsluiten. Deze uitspraak betreft de draagkracht van 's Rijks schatkist en het nakomen eener verplichting, welke de wetgever in Nederland ten laste van Nederland gebracht heeft. De afdeelingen meenen, dat een dergelijke motiveering door het Bestuur reeds bij de memorie van toelichting had moeten worden gegeven. Doch indien Nederland thans financieel niet meer in staat is het garnizoen in stand te houden, maar hiervoor ook bijdragen uit de Curaçaosche kas noodig zijn, is het noodzakelijk, dat ook Curaçao eenige zeggingsmacht wordt toegekend. Van weinig of geen waarde is hetgeen dit ontwerp verklaart in te voeren, n. l. verantwoordelijkheid aan den Gouverneur, die volgens artikel 30 Regeeringsreglement reeds het opperbevel over de krijgsmacht heeft en die tegenover de Regeering in Nederland verantwoordelijk is. Overigens trekt het de aandacht, dat juist in dezen tijd van economsche opleving in dit gebiedsdeel, in dezen tijd, dat groote belangen hier gevestigd zijn en deze plaats van internationale beteekenis wordt, het Bestuur komt verklaren, dat financieele overwegingen het in stand houden van het garnizoen op den voet en in den vorm van voorheen uitsluiten.

Curaçao moge nimmer een streng militaire politie gehad hebben, met zulk een karakter als dit ontwerp wil invoeren, met militaire opvattingen wat aangaat politieaangelegenheden heeft dit gebiedsdeel kennis gemaakt; den toon, die tegen burgers werd aangeslagen en het optreden, dat deed denken aan een bewustzijn een heel ander mensch te zijn dan de burger, geen andere autoriteit boven zich te erkennen dan de militaire en zich sterk te voelen door de saamhoorigheid, waarin, naar het den schijn had, de militaire mindere zelfs door zijn meerdere gestijfd werd. Met de toen opgedane ervaring is door het Bestuur geen rekening gehouden en zeker niet met het feit, dat veel van hetgeen in bedoelde periode is geschied, is blijven doorwerken en zoo doende nog verdere verwijdering gebracht heeft. Voor zoover bekend, heeft onder de vroegere militaire organisatie een officier zich beschikbaar gesteld om tot detachementscommandant benoemd te worden. Dat die organisatie, welke, volgens mededeeling van het Bestuur na acht jaren pas eenige sporen van bruikbaarheid is gaan vertoonen, ontijdig zou zijn afgeschaft, kunnen personen, die ze in hare werking hebben gezien, moeilijk toegeven, veeleer moeten zij betreuren, dat die ooit is ingevoerd. Door nu eens in deze, dan weer in gene richting heen geslingerd te worden, is de Curaçaosche politie in hare ontwikkeling gestoord, waarbij nog komt, dat zij in de laatste jaren door het Bestuur niet op peil is gehouden. Door tijdig genomen doeltreffende maatregelen, had bij het politiekorps de achterstand kunnen worden voorkomen en zou de burgerlijke politie er thans heel anders uitzien. De afdeelingen zijn dan ook van gevoelen, dat het de schuld van het Bestuur zelf is, dat de politie geraakt is in den toestand, waarin zij zich tijdens het indienen van het ontwerp bevond.

Met het aandringen op reorganisatie van de burgerlijke politie is niet bedoeld de bevolking toe te staan steeds te doen wat zij wil. Zulks staat de burgerlijke politie in Nederland en elders aan de bevolking aldaar ook niet toe. Ook de burgerlijke politie treedt zonder onderscheid des persoons op.

Optimisme achtte men het te meenen, dat met eenige nuttige algemeene wenken voor den politiemilitair, die op papier en in theorie mooi lijken, de moeilijkheden kunnen worden ondervangen. Ondanks die wenken, zal het van uit de hoogte behandelen van burgers en het op militairen toon bevelen geven aan ingezetenen en vreemdelingen in een voor dezen niet steeds verstaanbare taal, prikkelend en verbitterend werken.

Tengevolge van de positie, die het ontwerp aan den korpscommandant en tengevolge van het overwicht, dat het aan het militaire element wil waarborgen, is het niet aan te nemen, dat op de wijze, waarop de memorie van antwoord het voorstelt, het nadeel gekeerd kan worden, dat Curaçao moet ondervinden van wisselende inzichten van elkander opvolgende korpscommandanten en officieren, die dezen vervangen. Het is niet duidelijk, hoe er sprake kan zijn van officieren, in den geest van het korps „ingeleefd". Volgens den staat zullen er zijn een commandant en twee luitenants. De betrekking van chef van het politiekorps op Curaçao in dezen tijd vordert den geheelen mensch en eischt van hem kennis van plaatselijke toestanden, van de bevolking en van de landstaal. Een legerautoriteit of een officier, die deze vervangt, voor eenige jaren hier heen gedetacheerd, wordt daarvoor niet de geschikte persoon geacht en zeker niet als hij zulk een plaats moet innemen als het ontwerp voor hem wil inruimen. Als zelfs vorderingen van het burgerlijk hoofd van politie voor eigen inzichten van den militairen korpscommandant moeten wijken, zal de „voorlichting" nog minder waarde hebben. Na uitholling van de rechten en bevoegdheden van het hoofd van politie heeft zijn meening, indien hij althans een meening uitspreekt, geen reëele beteekenis.

De uitdrukking, dat de militaire justitie een soort klasse-instrument is, komt in het voorloopig verslag niet voor. Dé afdeelingen waren en zijn nog steeds gekant tegen het opeenhoopen van bevoegdheden in één hand en het vereenigen van zooveel hoedanigheden in één persoon, hetgeen zij absoluut verkeerd vinden. Tevens hebben zij willen waarschuwen tegen den indruk, die de regeling op het publiek maakt en de niet te onderschatten gevolgen, die het al dan niet toepassen van straf of tuchtmaatregelen hebben kan. Verschil van gevoelen over schuld en strafbaarheid sluit goede trouw aan weerszijden niet uit. Doch ook ter wille van de reputatie van onpartijdigheid zijn er waarborgen noodig en die reputatie loopt gevaar ernstig geschaad te worden door een regeling, als het Bestuur voorstelt, al schijnt het Bestuur zulks nog niet te kunnen inzien. Samenstelling van den Krijgsraad zal, indien het tegen een officier gaat, uiterst moeilijk en soms misschien zelfs onmogelijk zijn. Het aandringen op waarborgen, die de rechtspraak boven iedere verdenking stellen is een objectieve behandeling van zaken en geen verdachtmaking van personen. Hoe meer vertrouwen de rechtspraak inboezemt, des te beter het voor de politie zelf is. De afdeelingen, die het ontwerp moeten bestudeeren, zouden in haar plicht te kort schieten door niet daarop te wijzen. Voor wat aangaat het ter sprake brengen van een andere hoedanigheid van een der rapporteurs, moeten de afdeelingen er de aandacht van het Bestuur op vestigen, dat een voorloopig verslag geen schrijven is van de twee onderteekenaars aan het Bestuur gericht, doch een officieel van de afdeelingen uitgaand stuk, waarin al de tijdens het onderzoek geuite gevoelens moeten worden opgenomen en welk stuk volgens de ter zake bestaande bepalingen wordt onderteekend door twee raadsleden, uitsluitend in die hoedanigheid en niet in andere qualiteiten, die zij mochten bezitten en wel op ongeveer gelijke wijze als stukken van den Raad afkomstig, door den Voorzitter en den Griffier worden onderteekend.

Indien den auditeur-militair om advies verzocht is en indien dan tegen zijn advies niet vervolgd wordt, kan hij tot den korpscommandant een verzoek richten. Maar de belanghebbende, de burger, kan zich niet tot den strafrechter wenden met verzoek vervolging te gelasten, welk recht van beklag den betrokken persoon ten aanzien van burger-verdachten wel is toegekend. Daarbij worde niet over het hoofd gezien de bevoegdheid om feiten, die door den Krijgsraad zouden moeten worden berecht, krijgstuchtelijk af te doen.

Het geval van den in het voorloopig verslag bedoelden fuselier aanhalende, verzuimt de memorie van antwoord er aan toe te voegen, dat die fuselier voor de eerste maal door den krijgsraad alhier tot de laagste boeten, n. l. van vijftig cent, is veroordeeld, welke uitspraak door het Militair Gerechtshof is vernietigd, waarna hem door den Krijgsraad op Curaçao acht dagen gevangenisstraf is opgelegd. De onaangename indruk was een gevolg van de uitspraak van den Krijgsraad.

Het oordeel der afdeelingen is niet gebaseerd op vroegere ervaringen met militairen; de voornaamste oorzaak en bron der grieven is het thans aangeboden ontwerp zelf, dat wegens het streng militair en reactionnair karakter, de kiem van tweespalt in zich bevat, burgerlijke ambtenaren bevoegdheden ontneemt en antagonisme verwekt. Het ligt voor de hand welke de vruchten zullen zijn van een „organisatie", die niet in onze constitutie past, waarin de burgerij op zulk een wijze als het Bestuur wil, van de militaire bezetting afhankelijk wordt gemaakt en zooveel macht in handen van den militairen commandant en den Gouverneur wordt geconcentreerd. Het voorspellen van fiasco onder zulke omstandigheden kan moeilijk twijfel aan onbevangenheid doen rijzen.

Tegenstellingen als Europeaan en West-Indiër, militair en burger, uitgezondene en nietuitgezondene, die het ontwerp reeds onderstreepte, spitst de memorie van antwoord nog op bedenkelijke wijze toe, door het blijven buiten den Curaçaoschen dienst een waarborg voor werkelijke onafhankelijkheid te noemen en te verklaren, dat de militaire politie niet slechts in schijn onafhankelijk is.

Gevraagd werd of naar de meening van het Bestuur burgerlijke ambtenaren in Curaçaoschen dienst niet even onafhankelijk zouden kunnen zijn als uitgezonden militairen.

De woorden „bij uitsluiting", waardoor in verband met het in artikel 1 onder c. voorkomende het voor burgers zelfs onmogelijk gemaakt werd diensten in het belang der justitie te verrichten, zijn wel is waar bij nota van wijzigingen uit dat artikel geschrapt, maar er is nog te veel in het ontwerp overgebleven, wat het als regeling voor den Raad onaannemelijk maakt.

Daargelaten nog de vraag, welke aangelegenheden, die het leger, de militaire politie of de dienstvoorschriften raken, door het Bestuur thans worden of in de toekomst zullen worden beschouwd als „zaken de kolonie betreffende", waarover het Bestuur bereid zal gevonden worden zich uit te laten — een onderscheiding is licht te maken —, is van problematische waarde, de bevoegdheid aan een autoriteit, die niet jegens in Curaçao gevestigde organen verantwoording schuldig is, inlichtingen te vragen over handelingen van personen, die niet in Curaçaoschen dienst zijn.

~~Den afdeelingen is geen enkele re~~den bekend, waarom in Curaçao in een verordening moet worden vastgelegd, dat preventie tot de politietaak behoort, zoolang in Nederland die zorg de onbeschreven taak der politie uitmaakt. En de opname in een verordening zou dan geschieden bij een vage formule en juist bij de invoering van de militaire politie. De in de memorie van antwoord aangehaalde artikelen bieden geen waarborgen tegen machtsoverschrijding. Als een verordening zulke rechten wil toekennen, moeten ook de plichten omschreven worden.

Indien uitsluitend dienstvoorschriften voor militairen door het Bestuur moeten worden vastgesteld, zouden de afdeelingen zich daarmede niet ingelaten hebben. Doch in die dienstvoorschriften, die volgens de memorie van antwoord de interne tucht zouden raken, komen er ook bepalingen - en sommige van twijfelachtige waarde — voor, die de burgers betreffen. En dan stellen de afdeelingen den uitdrukkelijken eisch, dat de beginselen in de verordening worden opgenomen, en dat de verordening aan het Bestuur opdraagt volgens die beginselen bepaalde aangelegenheden bij besluit te regelen. Het gaat niet aan in een zestal artikelen alles aan het Bestuur te delegeeren en den militairen zulke zeer uitgebreide bevoegdheden ten aanzien van burgers toe te kennen. De afdeelingen protesteeren tegen de wijze, waarop het Bestuur zich in de memorie van antwoord van de zaak wil afmaken en zich wil onttrekken aan de verplichting de opmerkingen betreffende de dienstvoorschriften te beantwoorden. Het Bestuur heeft steeds van gedachten gewisseld over alle stukken en bijlagen, die aan den Raad overgelegd zijn. Waarom moet er nu een uitzondering op dien regel gemaakt worden en mag niet over de ter inzage verstrekte stukken gesproken worden, nu het militairen betreft? De afdeelingen zagen in de gewraakte houding van het Bestuur reeds een aanduiding van de wijze, waarop het tot stand komen van de door het Bestuur zoo begeerde militaire politie de politieaangelegenheden zullen worden behandeld en de Raad zal worden uitgeschakeld.

De afdeelingen blijven de wijze, waarop het ontwerp de verantwoordelijkheid tusschen het hoofd van politie en den korpscommandant wil verdeelen als uiterst gevaarlijk beschouwen en als een der meest ongewenschte gevolgen van het overdragen van politiemacht aan het leger. Het gevolg van dit alles is, dat de Gouverneur hoofd van politie wordt, voor zoover hij den korpscommandant niet als zoodanig laat optreden.

De uitdrukking „hoofd van politie" was in 1863 niet onbekend. Ons Regeeringsreglement bezigt den term „hoofd". En nu, na ruim zestig jaren wil het Bestuur het artikel lezen, alsof er stond „directeur". Ook de betrekking van directeur van politie bestond bij het tot standkomen van ons Regeeringsreglement en werd bekleed door de Procureurs-generaal in Nederland. Indien bedoeld was, wat het onderhavige ontwerp van het hoofd van politie wil maken, dringt de vraag zich op, waarom de toen reeds bekende term „directeur van politie" in ons Regeeringsreglement niet is opgenomen.

De afdeelingen, die zich niet alleen tegen invoering van de militaire politie hebben verzet, maar er ook op aangedrongen hebben, dat de verhouding tusschen het hoofd van politie en den hoofdcommissaris bij verordening worde geregeld, hebben van den garnizoens-commandant, dien zij zich liefst niet met de Curaçaosche politie en met interne aangelegenheden zien inlaten, niet den eersten dienaar van den Procureur-generaal willen maken. Doch als er een hoofd is, kan nimmer worden aanvaard, dat een ander zich het recht voorbehoudt, naar eigen inzichten te handelen (gevallen van overmacht enz. uitgezonderd). Men zou kunnen vragen, wat dit voor een regeling is. Overigens moet men aannemen, dat ook een burger hoofdcommissaris voldoende deskundig, voldoende betrouwbaar en van een normaal denkvermogen voorzien zal zijn. Ook den afdeelingen was het te doen om vakmannen bij de politie te hebben. Dit komt in het voorloopig verslag ook tot uiting.

De afdeelingen voelen zich gedwongen op te komen tegen uitdrukkingen in de memorie van antwoord, die krenkend zijn ten opzichte van den Procureur-generaal, n. l. „hij, (de detachementscommandant) had toe te zien of de Procureur-generaal al dan niet, licht of zwaar wenschte te straffen. Deze zinsnede betreft iemand, die niet meer in staat is zich te verdedigen en bovendien den ambtenaar, die juist met de handhaving der wettelijke regelingen belast is. Indien de uitlating van het Bestuur onbestreden bleef, zou zij den indruk van juistheid kunnen wekken. Overigens wordt er ook kleineerend over den Procureur-generaal gesproken, hetgeen te meer uitkomt, daar van den militairen politiechef zooveel goede hoedanigheden worden opgesomd.

Het heeft bevreemding gewekt, dat het Bestuur verklaart, dat de personen, die onder verschillende benamingen, laatstelijk onder die van commissaris van politie aan het hoofd van het politiekorps hebben gestaan, niet in het bezit van de daarvoor vereischte kennis en bekwaamheid waren, terwijl tijdens het leven van commandant,

later commissaris Appel, zijn verdiensten meermalen door Bestuur en Regeeringin het Moederland zijn erkend en waarvoor hem driemalen onderscheidingen zijn toegekend.

(*Wordt vervolgd.*)

De Kerkvervolging in Mexico.

Een medewerker van de *Morgen* heeft een onderhoud gehad met mgr. Arthur Drossaerts, aartsbisschop van San Antonio (Texas), wiens diocees grenst aan het Mexicaansche land en dien de interviewer in het klooster der Fransche Zusters te Sittard mocht ontmoeten.

Uit het verslag van dit onderhoud laten wij hier de voornaamste passages volgen:

Toen Monseigneur Drossaerts den negenden Mei zijn afscheidssouper gaf vóór het vertrek met vacantie naar Europa, zaten er niet minder dan drie Aartsbisschoppen en zeven bisschoppen aan, allen uit Mexico verdreven. En bovendien herbergt het diocees San Antonio thans *honderden* priesters en zusters, die verbannen zijn door de dwingelandij van Calles.

„Maar hoe kan het volk dat dulden?" zoo vroeg de interviewer.

„De meerderheid van het Mexicaansche volk is Indiaansch en goed-Katholiek, maar ongeletterd en gemakkelijk door Calles om den tuin geleid. Zijn soldaten zeggen dat ze strijden voor O. L. Vrouw van Guadelupe en zij zijn goed gewapend. De hoofdrol wordt in Mexico gespeeld door de C. R. O. M. „la Confederacion Regional de los Obreros Mejicanos". Dat is een echt Russische, ultra-roode, communistische organisatie. Aan 't hoofd staat Luis Morones.. Calles heeft met die organisatie een contract moeten sluiten, dat hij het Sovjetisme in Mexico zou bevorderen en de Kerk zou bestrijden, als hij aan het bewind kwam. Die Confederacion telt zoowat honderddduizend menschen."

Op de vraag hoe er bij de verkiezingen een meerderheid voor Calles kon komen, antwoordde de Aartsbisschop, dat de verkiezingen in Mexico een groote knoeiboel zijn en onder de dreigendste pressie plaats hebben.

„Hoe komt het dat dit niet méér bekend is in de Vereenigde Staten?"

„De censuur in Mexico is streng, buitengewoon streng. 't Eenige nieuws, dat doorkomt, is van de vluchtelingen. Iedereen, bij wien een brief wordt gevonden voor een der verbannen priesters, krijgt zes jaar gevangenisstraf en wie een brief voor den Bisschop bij zich heeft, wordt doodgeschoten. En er behoeft niet méér in zoo 'n brief te staan dan het meest onbeduidende nieuws. De Amerikaansche pers zwijgt alles dood. 'k Heb het volgende in San Antonio meegemaakt, waar drie groote kranten zijn: Calles had deputaties van Protestanten, van Joden enz. uitgenoodigd om in Mexico te komen kijken. Ze werden feestelijk ontvangen; treinen en automobielen werden van staatswege te hunner beschikking gesteld. De deputaties zagen de Militaire Academie en eenige modelscholen in de hoofdstad. En bij terugkeer in de Vereenigde Staten werd de roem van Calles rondgetrompetterd: Calles was de redder van zijn land.

Ik heb toen een artikel geschreven waarin dit leugenachtig rapport geducht aan de kaak werd gesteld. Maar ze hadden bij de redactie van onze San Antonio Express bezwaar tegen opname, ze waren bang, dat dan hun krant niet meer in Mexico mocht circuleeren. Ze raadden me daarom aan: Verzacht u 't wat. Neen, heb ik gezegd, zóó plaatsen en anders niet! Ik wil u, als het anders niet kan, het volle geld betalen, om het stuk als advertentie opgenomen te zien. Het mocht alles niet baten.

Calles spendeert millioenen, om 't volk en 't buitenland verkeerd in te lichten. De publieke opinie in Amerika is door die propaganda op een dwaalspoor geraakt en velen meenen, dat de Bisschoppen over den Staat willen regeeren.

„En wat doen de Katholieken tegen dit alles?"

„De katholieke jeugd heeft zich een verweer-organisatie gevormd. Zij noemen zich de Libertadores. Er zijn zeker tien staten in vollen opstand."

„De Russische invloed, is die duidelijk zichtbaar?"

„Er is een Russische afgezante, Madame Alexandra Kolontay, berucht door de boeken, welke zij heeft geschreven over sexueele hygiëne en geboortebeperking. In New-York aangekomen om door te reizen naar Mexico, werd ze niet toegelaten. Ze is toen over Cuba en Vera-Cruz naar Mexico gekomen. Daar werd die vrouw met alle mogelijke feestelijkheden verwelkomd. Er is nu aan de grens der Vereenigde Staten een filiaal van Moskou geplant. 't Is gewoon onbegrijpelijk, dat de Vereenigde Staten Rusland niet erkennen, maar Mexico wel."

„De la Huerta, zou die nog een rol gaan spelen tegen Calles, monseigneur?"

„Adolfo de la Huerta is zoo goed als uitgeschakeld; zijn eigen partij heeft hem verlaten en de katholieken willen hem natuurlijk ook niet. — Maar zooals gezegd, toen ik wegging, waren er tien staten in opstand. Ik had wel wat hoop, dat het nu gauw gedaan zou zijn met Calles. De verbannen bisschoppen zeggen mij echter, dat er op 't oogenblik geen enkel straaltje hoop is en dat er binnen 't jaar niet de minste kans op verbetering bestaat. Calles' soldaten zijn goed gekleed, goed gevoed, goed gewapend en goed betaald. Hij heeft thans een best leger."

„U heeft zeker al heel wat gruwelverhalen gehoord van de bannelingen?"

„Ja, onder andere trof ik in Rome nog den Bisschop van Leon, Monseigneur Felles y Volverda, die zeide: we hebben een martelaar in ons diocees. Een jongen van twintig jaar, een der libertadores, werd gegrepen, door Calles' soldaten, die hem bevalen te roepen: Viva Calles! De jongen weigerde en riep: Viva Cristo Rey! Daarop sneed men hem een stuk van zijn tong weg en nogmaals beval men: Roep: Viva Calles! Wederom antwoordde de jongen met: Viva Cristo Rey! Toen werd ook de rest der tong uitgesneden en daarna is de jongen doodgeschoten.

„Een tiental Zusters Carmelitessen, wier Moederhuis hier in Sittard is, vertrokken drie jaren geleden naar Mgr. Oroczo, in Guadalajara. Zij verzorgden daar 350 van de armste kinderen. Acht maanden geleden kwam de politie des avonds om tien uur voor de poort, dreef de Zusters over de grens (deze vertoeven thans te San Antonio) en de kindertjes werden eenvoudig hulpeloos op straat gezet. Wat is er van die kleine kleuters geworden? En dan komen die socialisten ons voorzingen, dat ze de belangen der armen en verdrukten voor alles behartigen! Wat is er van die 350 weesjes geworden??? Zonder ouders, zonder bewakers, zonder voedsel en zonder onderkomen in de wildernis van Mexico.... Er zijn zoo tal van die gevallen."

„Er verblijven nu nog dertien Bisschoppen in Mexico, ging de Kerkvoogd voort, alle verscholen in de bergen bij de Indianen. Verleden maand heeft Calles de doodstraf afgekondigd tegen drie dezer Bisschoppen en waarschijnlijk zijn bedoeld:

„Mgr. Francisco Oroczo y Jimenez, Aartsbisschop van Guadalajara.

„Mgr. Miguel Mora, Bisschop van San Luis Potosi.

„Mgr. Leopold Lara y Torres, Bisschop van Tacambaro in den staat Michoacan.

„Er zijn nog weer pas drie priesters doodgeschoten, een pastoor en twee kapelaans. Ja, 't is bewonderenswaardig, zooals de menschen zich thans houden. Bij mijn audiëntie in Rome was de Heilige Vader vol bewondering voor de standvastigheid der Mexicaansche katholieken. „Niet één priester is afgevallen", zeide Z. H. Toch zijn er mannen van Calles bij arme priesters geweest, vooral in 't Aartsbisdom van Durango, en beloofden een maandelijksch salaris van 150 dollar, als ze maar de H. Mis wilden opdragen tegen het verbod der Kerkelijke Overheid. Niet één is voor de verleiding bezweken. De beweging van de zoogenaamde Nationale Kerk, onder leiding van den zoogenaamden Patriarch Perez, een 83-jarigen gesuspendeerden priester, maakt in 't geheel geen opgang.

„De kerken zijn wel open. De menschen gaan daar heen en bidden en zingen. Maar zóó roofgierig is de regeering, dat de opbrengst van de collectes in de kerken nog in beslag genomen wordt.

„'t Is een echt Neroaansche vervolging. Met bloed en schande wordt haar geschiedenis geschreven.

„En toch heb je soms daar in Mexico nog zulke vreemde, zulke onbegrijpelijke toestanden. Op Allerzielendag, wat een geweldig feest is voor den Mexicaan, liet een der hoofdmannen van de vervolging negen missen voor de geloovige zielen opdragen in zijn huiskapel!!!

„De dochter van Calles, die ontlangs getrouwd is, genoot haar opvoeding bij de Zusters in de Vereenigde Staten. Het huwelijk werd eerst burgerlijk voltrokken op het kasteel Chapultepec. Toen drong zij er op aan, dat het ook kerkelijk ingezegend zou worden. Calles had daar geen ooren naar, waarop Señorita Calles naar El Paso in de Vereenigde Staten toog, waar dan óók de kerkelijke inzegening plaats greep."

„U weet, Monseigneur, dat de socialisten zeggen: In Mexico was de Kerk rijk, maar het volk arm, daarom die vervolging!"

„De Kerk rijk?? Sinds 1825 en vooral sinds 1859, toen de Leyes de la Reforma werden ingevoerd, heeft de Kerk van Mexico het hard te verantwoorden gehad. Priesters kunnen niets erven, behalve van vader en moeder; hoe konden ze rijk worden? De ongehoord strenge anti-kerkelijke wetten bestaan daar nu reeds driekwart eeuw. Porfirio Diaz heeft ze gelukkig niet ten volle toegepast. De Kerk in Mexico bezit letterlijk niets; geen roerende of onroerende goederen, niets. Geen enkel kerkgebouw, geen enkel hospitaal, geen enkel seminarie, geen enkele school, geen enkele pastorie, absoluut niets."

Ten slotte verklaarde de Aartsbisschop op een vraag dienaangaande, dat de katholieken in Mexico nog geen leider hebben, om hen uit de wanorde van de laatste kwarteeuw te leiden.

„De economische toestand in Mexico is op 't oogenblik allerellendigst. De waarde van het geld daalt voortdurend, de industrie is stervende, ook omdat onbekwame en zich misdragende werklieden niet mogen worden ontslagen zonder toestemming van de C. R. O. M. De landbouw is kwijnend en de belastingen stijgen van dag tot dag. Het eenige, waarop Calles steunt, zijn nog de inkomsten van de oliebronnen, die tot honderdduizend Liter per dag leveren.

„Mexico is een prachtland met uitstekend klimaat. Het valt den ballingen niet mede, als ze met de groote hitte van Texas moeten kennismaken. De kerken in Mexico zijn prachtmonumenten uit den tijd der Spaansche koningen. Mexico City is een echt Westersch Rome, wat getal en pracht zijner kerken aangaat. Meermalen kwam bij mij de gedachte op: Kon ik er maar één meenemen, om als kathedraal te San Antonio te gebruiken!

„Het volk houdt van zijn priesters; na de Ieren zijn de Mexicanen er wel 't meest aan gehecht. Geen bisschop werd tot dusverre door Calles gefusilleerd. Hij weet heel goed, hoe het volk door zoo'n daad tot 't uiterste gedreven zou worden.

„In de hoogere standen heerschen echter veel liberale ideeën; dat komt, omdat er velen gestudeerd hebben aan Europeesche neutrale universiteiten. Het liberalisme is de vloek van Latijnsch Amerika...."

Gouvernements-Boekerij
EN
Openbare Leeszaal.
DE COMMISSIE VAN BEHEER maakt hierbij bekend, dat vanaf heden tot nadere aankondiging de Boekerij en de Leeszaal geopend zullen zijn dagelijks, behalve des Zondags van 3½ tot 5½ uur des namiddags.
Curaçao, den 19n. Augustus 1927.
Namens de Commissie van Beheer
H. J. A. SCHROEDER.
Voorzitter.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Zeereerw. Pater A. Euwens.

Sinds ruim een week lijdende aan een zware longontsteking, is Maandagavond de Zeereerw. Pater *A. Euwens*, Rector van het St. Elizabethshospitaal, voorzien van de laatste H.H. Sacramenten. Nog steeds is de toestand van den Z.E. lijder hoogst ernstig.

Wij hopen en bidden, dat de Goede God dit verdienstvol en kostbaar leven moge sparen voor de Missie.

Een dievenbende.

Dank zij de onvermoeide activiteit der politie is het gelukt de hand te leggen op een viertal Duitschers, die naar 't schijnt met geen ander doel hier zijn aangeland, dan om aldus door diefstal en inbraak, op 'n gemakkelijke manier aan den kost te komen. Drie zijn er gepakt, naar aanleiding van een poging tot inbraak in „De Globe." Een vierde werd Zondagavond gepakt. Men heeft zeer sterke vermoedens, dat 't deze zelfde bende is, die kort geleden heeft ingebroken in „El Pasaje," en daar voor ± fl 3000 ontvreemd heeft.

Zaterdagmiddag zag de barbier B. O. die in de nabijheid van het „Hotel Lincoln" in de Klipstraat woont, dat de kastelein, een Duitscher R. genaamd twee kisten in de haven achter het hotel wierp. Dit kwam hem eenigszins verdacht voor. Daarom verzocht hij een paar jongens die Zondag in de haven daar aan 't zwemmen waren, de kisten aan wal te brengen. Dit gebeurde en onmiddelijk werd de politie gewaarschuwd, die de kisten in beslag nam. Bij opening bleek dat de twee kisten, z. g. n. melkkisten, gevuld waren met goederen, afkomstig van den diefstal in „El Pasage". Boven en onder lagen gebroken fleschen, waarschijnlijk om de kisten zwaarder te maken en ze beter te doen zinken. In de kisten bevonden zich een groote hoeveelheid zijden overhemden en zakdoeken, gouden ringen en horloges en tal van andere artikelen. Onmiddelijk werd gezocht naar den kastelein R., doch deze was verdwenen. Eerst 's avonds is het gelukt hem te pakken.

Toch is met 't pakken van deze bende niet alle gevaar verdwenen. Want ofschoon deze heeren achter slot en grendel zitten, zijn er deze week wederom verschillende pogingen tot inbraak gesignaleerd. Blijkbaar zijn er dus nog meer personen in deze bende betrokken, of vinden anderen 't zoo'n schoon en winstgevend ambacht, dat zij 't ook eens probeeren.

Naar wij vernemen heeft men deze week de deur geforceerd van het Koffiehuis „El Gato Negro" van den heer C. C. in de Klipstraat.

In de Penstraat heeft men op een nacht ingebroken of trachten in te breken in vier verschillende, op één rij liggende woonhuizen.

Ook op Scharloo en Pietermaai zijn de dieven aan het werk geweest.

Terwijl bij enkele inbraken de dieven onverrichter zake zich uit de voeten maakten, hebben zij bij den heer Correa, in den nacht van 14 op 15 Aug. enkele voorwerpen van waarde, als gouden snuifdoozen etc. meegenomen. Tot heden heeft men geen spoor van deze dieven kunnen ontdekken. Gisternacht heeft de politie een Venezolaan gevangen genomen, die rondsloop in de koraal van 't Pension Gravenhorst, een andere wist te ontkomen.

Dienzelfden nacht is er in gebroken bij den heer De Castro, Scharloo, waar men enkele kasten ondersteboven gehaald heeft, blijkbaar om geld te zoeken, daar men voorwerpen van waarde heeft laten liggen.

Uit dit alles blijkt, dat wat aantal betreft, ons politiekorps alleszins onvoldoende is. Wil men de openbare veiligheid voldoende waarborgen, dan moet er 's nachts voortdurend gepatrouilleerd worden; maar dan met een voldoend sterke macht zoodat de dieven geen tijd hebben om hun slag te slaan.

Curaçao wordt thans als 't ware overstroomd door vreemdelingen van alle nationaliteiten, waarvan blijkbaar echter velen niet met de beste bedoelingen hier voet aan wal zetten. Velen is 't er blijkbaar alleen maar om te doen, hier hun slag te slaan, op welke wijze dan ook, maar zeker niet op een eervolle.

Met het oog op het met den dag toenemend aantal vreemdelingen, zou een immigratie-bureau zeer goed en nuttig werk kunnen verrichten. Vanzelf zouden dan alle verdachte elementen, die 't gemakkelijker vinden door roof en diefstal dan door arbeid in hun onderhoud te voorzien, heel spoedig verdwijnen.

✠ Pieter Brown Gorsira JBz.

Zondag l.l. overleed in het St. Elisabethshospitaal na een kortstondige ziekte, de heer PIETER BROWN GORSIRA JBz. eenige zoon van den onlangs overleden Dr. J. B. GORSIRA, in leven Procureur Generaal van Curaçao.

Aan zijne diepbedroefde Moeder. Wed. J. B. GORSIRA en verdere Familie, onze oprechte deelneming.

In dank ontvangen

een mooie album met foto's van Curaçao, van den Heer JULIUS L. PENHA & Sons. van den Heer E. MORENO BRANDAO een reclameboekje van de *Studebaker's Erskine Six.*

Medische Film.

Donderdagavond heeft de heor George Schaumkell, vertegenwoordiger van P. Beiersdorf & Co. A. G. Fabriek van chemisch-farmaceutische producten te Hamburg, in tegenwoordigheid van doktoren, verpleegsters, apothekers en de pers drie interessante en instructieve filmen vertoond: een uit de chirurgische kliniek van de Universiteit Hamburg-Eppendorf, en twee uit de kliniek voor huidziekten van Prof. Dr. Unna te Hamburg.

De heer Edmund Jacobsen, apotheker, had voor deze vertooning bereidwillig de zaal van zijn woonhuis boven de Botica Nacional afgestaan, en recipieerde met zijn Echtgenoote de genoodigden op de meest hoffelijke wijze.

Onzen beleefden dank aan den Heer Jacobsen en Echtgenoote, en teven aan den Heer C. H. W. Royer Hueck, vertegenwoordiger alhier van genoemd huis Beiersdorf & Co.

De film is eigendom van deze Firma welker producten alom bekend en in gebruik zijn. De Heer G. Schaumkell heeft reeds de voornaamste steden van Zuid-Amerika bezocht, en gaat van hier naar Centraal-Amerika.

De Isla-vloot.

10 Augustus is de Isla-vloot vermeerderd met de tankboot *Berta*. Donderdag is kapitein van Zyl met de nieuwe boot *Liseta* vanuit Triest (Italië) gearriveerd, en volgende maand wordt wederom een nieuwe boot, de *Brigita* verwacht. Op 't eind van het jaar verwacht men nog de twee motortankschepen *Paula* en *Petronela*.

De *Liseta* is 29 Juli van Triest vertrokken en 6 Aug. van Gibraltar. Morgen zal het schip zijn eerste reis naar Maracaibo maken.

Staat van inkomsten.

De staat van de opbrengst der middelen over het 2de kwartaal van dit jaar vertoont wederom een aanmerkelijk accres.

Was gedurende het 2de kwartaal van het vorig jaar de opbrengst der *belastingen* f. 535.394.40, dit jaar brachten deze middelen niet minder dan f. 675.232 op, zoodat er een accres van bijna f. 140.000 te noteeren valt, terwijl ¼ der raming met bijna f. 200.000 overschreden werd.

De belastingen, die de grootste toename vertoonen zijn:

invoerrecht, f. 262.992 tegen f. 211.347 het vorig jaar.

accijns f. 204.969 tegen f. 168.340.

overdrachtsbelasting f. 11.718 tegen f. 5.648.

inkomstenbelasting f. 119.078 tegen f 67.266.

De inkomsten van onderscheiden aard brachten f. 312.146 op tegen f. 228.938.49, een vermeerdering van ruim f. 83.000, terwijl ¼ der raming (f.195.912) met f. 116.000 overschreden werd. Op dit accres was vooral van invloed de opbrengst der loodsgelden, f. 104.480 tegen f. 80.130 het vorig jaar; de huur van landsgronden en eigendommen, f. 21.814 tegen f. 14931; de ontvangsten voor dienstverleening, f 24.619 tegen 13.942; de huur van opslagplaatsen f. 38.121 tegen f 30.584; de inkomsten der posterij f. 27.884 tegen f 21.213; opbrengst van draadlooze telegrafie. f 30.398 tegen f. 19.005; telefoonabonnementen f. 11.657.

Gedurende het tweede kwartaal valt er dus een toename van f 223.046, en gedurende het eerste halfjaar een toename van ruim f. 350.000 te noteeren.

Fransche Kabel.

De heer Ludovic Leon, Inspecteur van de Fransche Kabel-maatschappij, bevindt zich thans op Curaçao, naar men zegt, in verband met de uitbreiding van het kabelnet. Hij heeft de stations van New-York, Haiti, Santo Domingo, Puerto Rico, Curaçao en Caracas bezocht, en zich vergewist van den comercieelen vooruitgang van Maracaibo en Aruba.

Kabelnieuws.

Washington. Nadat de advokaten van Sacco en Vanzetti tevergeefs beproefd hebben herziening van het proces te verkrijgen voor het Hooge Gerechtshof der Vereenigde Staten, zijn deze Dinsdag l.l. geëlectrocutionneerd.

Een telegram uit *State Prison* (Charlestown. Mass.) van 23 dezer meldt:

Dezen morgen was alle hoop voor Nicolaas Sacco, Bartolomeo Vanzetti en Celestino Madeiro verloren en werden de drie veroordeelden naar den electrischen stoel gevoerd.

Madeiro werd in den stoel geplaatst om 12.02 uur, en om 12.09 werd de dood geconstateerd; Sacco ging naar den stoel om 12.11 en zijn dood werd om 12.19 geconstateerd; Vanzetti ging naar den stoel om 12.20 en 12.26 werd hij voor dood verklaard. Alvorens gebonden te worden sprak Sacco een kort woord van afscheid tot zijn familie.

Kortegolf-berichten.

Den Haag 19 Augustus, 7 p. m.

Uit goede bron verneemt het „Handelsblad" dat het voornemen bestaat om de "Hertog Hendrik" dit jaar een winterreis te doen maken naar eenige havens in de West Indische wateren waarbij ook eenige andere plaatsen in de Antillen zullen worden aangedaan. De reis zal worden aangevangen in November om begin April weder in Nederland terug te keeren.

Het hooggerechtshof van Massachussets heeft het hooger beroep van Sacco en Vanzetti geweigerd.

De twee vermiste amerikaansche vliegtuigen van den wedstrijd naar Honoloeloe zijn nog steeds nog niet terecht. Een hooge beloning is voor het vinden der vliegers uitgeloofd.

De boschbranden in het zuiden van Frankrijk houden aan. Er is reeds groote schade aangericht.

Een goederen trein bij Lage Zwaluwe ontspoord, twee personen licht gewond. Groote materieele schade.

Dr. de Groot op weg van Indië naar Holland aan boord van het S.S. „J. P. Coen" overleden.

23 Augustus 5 p. m.

Bij Tonbridge is een KLM vliegtuig op weg van Ofoyton naar Amsterdam neergestort. De vliegende werktuigkundige Brunklaus uit Sittard werd gedood. Zeven passagiers, onder wie vier Hollanders, zijn licht gewond. De bestuurder bleef ongedeerd.

De Nederlandsche eerste luitenant vliegenier Schott is bij de internationale Alpenvlucht als nummer een aangekomen.

Welkom.

Per S.S. *van Rensselaer* is van Holland gearriveerd de Heer C. E. VAN DER STOK, de nieuwe Directeur van de C. P. I. M. alhier, vergezeld van zijne Familie.

De Heer VAN DER STOK komt den Heer H. J. ANSINGH vervangen, die 15 September naar Holland zal terugkeeren.

Van harte welkom!

Onder zeer groote belangstelling had op de R. K. begraafplaats St. Barbera de plechtige teraardebestelling plaats van wijlen Mevrouw en Dr. Ir. Degroot, Hoofd van den radiodienst in Indië. Het echtpaar was kort na elkaar overleden.

PROGRAMMA DER VOLKSFEESTEN

op 31 Augustus 1927

ter viering van de verjaardag van

H. M. KONINGIN WILHELMINA.

31 Juli 1927.

Begin-Voetbalwedstrijd en tentoonstelling van de Koninginne-Voetbal-Beker, opgeluisterd door het muziekkorps „Excelsior," op het terrein *Mundo Nobo.*

Er zal ook een door den Heer P. E. Portillo A. welwillend afgestane „Nash-Beker" worden uitgereikt aan het in den eindwedstrijd verliezend elftal.

2 Augustus 1927.

Begin-Tenniswedstrijd en tentoonstelling van de Koninginne-Tennis-Beker, opgeluisterd door het muziekkorps „Excelsior," op de banen van de „Curaçaosche Sport Club," Scharloo. Beide wedstrijden worden doorgespeeld en zullen eindigen op:

31 Augustus 1927.

EERSTE GEDEELTE.

9¾ v.m.—10¼ v.m. Prachtdemonstratie door de Gymnastiek-Vereeniging „THESOS" in het Fort Amsterdam met begeleiding van het muziekkorps „Excelsior."

10¼ v.m.—10½ v.m. Uitvoering van de Vereeniging „Curaçaosche Mondharmonica-Korps," in het Fort Amsterdam.

10½ v.m.—11 v.m. *Boogschieten* in het Fort Amsterdam, met begeleiding van het muziekkorps „Excelsior"

1e. prijs: Luxe-voorwerp. 2e. prijs f 10.

11 v.m.—12 v.m. Behendigheidswedstrijd voor tweepersoons-Sport-automobielen op den Pietermaaiweg en op het Hendrikplein, met begeleiding van het muziekkorps „Excelsior."

1e. prijs Luxe voorwerp. 2e. prijs f 25.

TWEEDE GEDEESTE.

3 n.m.—4¼ n.m. Behendigheidswedstrijd op het Brionplein met begeleiding van het muziekkorps „Excelsior"

A voor Motorrijwielen

1e. prijs Luxe-voorwerp. 2e. prijs f 25.

B voor Rijwielen

1e. prijs Luxe-voorwerp. 2e. prijs f 25.

4¼ n.m.—4½ n.m. Uitvoering van de Vereeniging „Curaçaosche Mondharmonica-Korps" in de Wilhelmina-Kiosk, Brionplein.

4½ n.m.—5 n.m. *Toto's Pijp.*

15 prijzen á fl 1.—

5 n.m.—6¾ n.m. Eind-Tennis-wedstrijd op de banen van de C. S. C. Scharloo en uitreiking van de Koninginne-Tennis-Beker, opgeluisterd door het muziekkorps „Excelsior."

5 n.m.—6½ n.m. Eind-Voetbal-wedstrijd op het Terrein Mundo-Nobo en uitreiking van de Koninginne-Voetbal-Beker en Nash-Beker met muziekbegeleiding van de Weesjongens van Scherpenheuvel.

7 n.m.—8 n.m. Bioscoopvoorstelling voor kinderen in de *Cine Rialto.*

8 n.m.—9 n.m. Muziekuitvoering door de Weesjongens van Scherpenheuvel in de Kiosk voor het Gouvernements-Huis.

8 n.m.— 9 n.m. Muziekuitvoering door het Muziekkorps „Excelsior" in de Wilhelminakiosk.

9.14—9.34. Schitterend vuurwerk op het Riffort, Waterfort en hoek Waterkant.

20 minuten van spanning.

Namens de Feestbommissie,

De Onder-voorzitter:

M. C. W. SCHOTBORGH.

De Secretaris,

D. B. DUQUE.

Officiëele Berichten.

Aan den heer Ir. J. P. Escher, Hoofd van het haven- en loodswezen in Curaçao, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

George Bomberg en Daniel Hernandez zijn benoemd tot tijdelijke hulpbrievenbestellers alhier.

Aan den gouvernements-geneeskundige B. J. Emanuels, thans werkende op St. Martin N. G., is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 'sLands dienst verleend.

Aan den tijdelijken hulpkommies der belastingen alhier P. G Paulina is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De tijdelijk hulpvuurtorenwachter op Klein Curaçao, Frederik L. Lourens, is, definitief als zoodanig benoemd.

Aan den gouvernements-geneeskundige op Bonaire J. R. Arends, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De gouvernements-geneeskundige R M. Robles, thans werkzaam op Curaçao, is overgeplaatst naar St. Martin N. G., de tijdelijk gouvernements-geneeskundige M. R. W. B. Berkenfeld. van Saba naar St. Eustatius en de tijdelijk gouvernements-geneeskundige H. L. Chateau van St. Eustatius naar Saba.

Aan den beheerder van de openbare leeszaal en boekerij, tevens beheerder van het koloniaal en schoolmuseum alhier, H. E. Ch. de Jongh is, wegens ziekte, veertien dagen vrijstelling van dienst verleend en de heer J. G. Veeris is tijdelijk belast met diens functiën.

Henri Domingo Rodriguez en Lucien Frymersum zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie 2de klasse.

Groep Nederlandsche Antillen van het ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND.

Het Groepsbestuur zal op den 31n. Augustus a. s. boek-prijzen uitreiken aan die leerlingen van de hoogste klassen der stadsscholen, die de beste vorderingen gemaakt hebben in de Nederlandsche taal.

De uitreiking dezer **Nederlandia-Prijzen** *zal plaats hebben te 9 uur 's morgens in de zaal van den Kolonialen Raad alhier.*

Belangstellenden kunnen de prijsuitreiking bijwonen.

Het Groepsbestuur.

De Economische conferentie te Genève.

Een interessante lezing van oud-minister H. Colijn.

Op maandag 11 Juli hield de oud-minister H. Colijn te Tilburg een interessante lezing over „De Economische conferentie te Genève."

De lezing had plaats op uitnoodiging van de vijf Brabantsche Kamers van Koophandel en de R. K. Werkgeversvereenigingen in d Bisdommen Den Bosch en Breda. De belangstelling van Eerste en Tweede Kamerleden. Leden van de Provinciale Staten, Burgemeesters en Leden der Kamers van Koophandel was enorm.

Onder een langdurig en stormachtig applaus stond oud-minister Colijn van zijn zetel op om zich naar het spreekgestoelte te begeven.

.

Spr. memoreert hoe op 4 Mei van dit jaar in de Salle de la Reformation te Genève vertegenwoordigers bijeen kwamen van 50 landen om te beraadslagen over de economische beginselen der handelspolitiek.

Velen vroegen zich af: Wat komen we hier eigenlijk doen? Wat zal het resultaat zijn?

GOED VOORBEREID.

De zaak was niettemin goed voorbereid. We beschikten over overvloedig materiaal; zooveel dat men het niet gelezen kon krijgen. De documentatie liet niets te wenschen over.

De eerste dagen had men echter een gevoel van hulpeloosheid. Dit vond zijn oorzaak hierin, dat de feitelijke opzet der conferentie niet voldeed aan het hoofdprobleem, dat men meende te moeten behandelen.

Den initiatiefnemers had wel een bepaald doel voor oogen gestaan, het brengen van het kartelwezen binnen de sfeer eener internationale regeling. Daar werd het zwaartepunt gezocht en de vragen van handelspolitiek bleven op den achtergrond.

Men gevoelde te Genève duidelijk, dat de tijd nog niet rijp was over deze kwestie te spreken, die de promotors in 1925 voor oogen hadden gezien.

Men voelde wel algemeen, dat het dien kant uitmoest, doch daarmee was de richting nog niet aangegeven, welke men wel uit moest.

Dat kwam duidelijk uit in den loop der algemeene beschouwingen van 4—7 Mei, waar de zelfstandige redevoeringen der verschillende gedelegeerden analyseeren de oorzaken van den huidigen toestand.

WAARHEEN?

Uit die redevoeringen werd langzamerhand klaar waar de conferentie heen moest. Men was het algemeen eens, waar de oorzaak der moeilijkheden gelegen was, maar daarmee waren alle bezwaren nog niet overwonnen.

Met de kennis der oorzaken was nog niet afgebakend het domein der wegen tot wegneming daarvan.

Men moet rekening houden met de realiteit, met de invloeden van zeer uitloopenden aard, die de Europeesche politiek beheerschen en die steeds zullen blijven; die, welke wel weer zullen weggaan, dus semi-permanent zijn en die, welke we zelf kunstmatig in het leven hebben geroepen.

BLIJVENDE OORZAKEN.

1. De allereerste oorzaak is de politieke verandering te weeg gebracht in het Europeesch staatsbestel door de vredesverdragen.

Wie den huidigen toestand wil beoordeelen en verbetering brengen moet beginnen zich op den basis te stellen der verdragen, wil men met succes economische toenadering hebben.

2. Een tweede blijvende factor ligt in de door den oorlog zeer versnelde industrieele ontwikkeling der buiten-Europeesche staten.

Het is een groote verdienste der Economische conferentie dit nog eens in het licht te hebben gesteld.

De toenemende uitvoer voor de wereld als geheel is een vooruitgang, en Europa zou daardoor niet zijn geschaad geworden, wanneer dat proces zich geleidelijk had ontwikkeld.

De oorlog heeft dat proces van industrialisatie echter zeer gestimuleerd.

Waar een langzaam evolutie-proces aan Europa geen schade zou hebben berokkend, heeft het nu echter tot groote ontwrichting geleid.

De zeer snelle ontwikkeling der V. S. van Amerika b. v. deed dat land ook snel stijgen in de beteekenis van export-land en die uitvoer richtte zich naar die landen, welke vroeger gewoon waren uit Europa te betrekken.

3. In den keten van factoren, die het economische leven omspannen is een andere groote schakel van beteenis, dat Amerika niet alleen onze industrieele concurrent is geworden, maar ook een kapitaal-concurreerend land.

Had Amerika vroeger schuld aan Europa, nu is Europa de schuldenaar van Amerika.

Amerika is geworden de groote crediteur der wereld.

4. Een vierde factor is het na den oorlog steeds afnemend aantal emigranten uit Europa.

Jaarlijks neemt dat aantal af met 600 á 700.000.

Al deze factoren zijn volgens spr. van blijvenden aard; al kunnen sommige bepalingen der vredesverdragen en emigratiebepalingen hier en daar worden gewijzigd.

NIET BLIJVENDE OORZAKEN.

Naast de blijvende factoren zijn er ook nog andere factoren.

1. De financieele toestand en welvaart van Europa in het algemeen.

Het Europa van 1927 is niet meer dat van 1913. We leven thans in een stuk verarmd Europa. Het publiek schenkt niet genoeg aandacht aan de enorme verwoestingen en de enorme inflatieverliezen, waarmee we wat het laatste betreft eerst aan het begin van het herstel staan.

2. De Nederlandsche publieke schuld is tijdens den oorlog verdrievoudigd en Nederland is niet in den oorlog geweest. In oorlogvoerende landen is die schuld wel vertienvoudigd en heeft men bovendien nog te zorgen voor pensioenen aan oorlogsinvaliden en oorlogsweduwen en weezen.

Waar Nederland wel een kwarteeuw noodig heeft om dat te herstellen, zullen de vroegere belligerenten daartoe wel een halve eeuw noodig hebben.

Dien toestand kan men dus noemen semi-permanent.

Europa heeft aan Amerika verplichtingen gekregen, die alleen voldaan kunnen worden door goederen of diensten.

3. De schadevergoeding door Duitschland te betalen, komt ten slotte toch voor het grootste gedeelte weer terecht in Washington.

Hierover is te Genève niet gesproken, wat echter nog niet wil zeggen, dat er niet aan gedacht is.

Een der Nederlandsche gedelegeerden deed dit denken aan wat Tacitus schrijft over de begrafenis van Junia, waarbij alle familieleden aanwezig konden zijn behalve Brutus en Cassius.

Daar werd meer gedacht aan de afwezigen Brutus en Cassius dan aan de anderen.

Het internationaal schuldenprobleem vordert de voortdurende aandacht, doch met het emigratieprobleem heeft men kans op welslagen.

Het is zeer juist gezien geweest, waar iedere openbare bespreking geen ander resultaat zou hebben gehad dan de mogelijkheid tot een goede oplossing nog verder weg te schuiven.

In deze is het beter de logica der feiten te laten spreken.

Wel heeft de conferentie de belangrijke economische beteekenis er van ingezien.

De conferentie heeft de richting aangeduid waarin het denken over de internationale schuld zich moet bewegen.

Men hoede er zich voor om aan die bespreking hoopvolle verwachtingen te verbinden, alleen zou het verzachting kunnen geven. Al haalde Amerika een streep door de oorlogsschulden dan zou Amerika nog Europa's crediteur blijven en zou Amerika concurrent blijven op industrieel gebied.

Wel zou de toestand in Europa daardoor belangrijk worden verbeterd, maar de vier genoemde factoren zouden blijven bestaan.

4. Niet permanent is de invloed der Russische toestanden op den economischen toestand in Europa, waardoor Europa geen compensatie kan vinden in het Oosten voor het tekort aan export naar de buiten-Europeesche landen.

Het ziet er niet naar uit dat op dit terrein spoedig belangrijke verbetering zal komen.

Spr. rekent den Russischen toestand tot de semi-permanente factoren.

Het zal wel eens veranderen, maar wanneer?

OORLOGSMAATREGELEN.

Het arbeidsveld waarop wel practisch werk mogelijk was werd steeds nauwer begrensd.

En hier komen we, zegt spr., van zelf op de oorzaken van economische depressie, welke we zelf in het leven hebben geroepen tijdens den oorlog, tot de handelspolitiek der huidige dagen.

Dat zijn mede tijdelijke factoren.

Het ware misschien wenschelijk geweest, die factoren met één machtswoord uit den weg te ruimen of door universeele medicamenten. Maar die universeele medicamenten vindt men veel in de advertenties der dagbladen of in een of ander economische werk zooals b.v. de Europeesche Tolunie, doch over dergelijke middelen heeft de conferentie niet gesproken.

Ze heeft zich op den beganen grond gehouden en gedaan zooals ieder goed geneesheer, en gezegd, waarvan de patiënt zich onthouden moet.

Een drietal punten werden hierbij vooral naar voren gebracht.

1. De conferentie stelde op den voorgrond, dat de onderlinge afhankelijkheid der volkeren zóó groot is, dat de welvaart van den een samenhangt met die van den ander.

Als één lid lijdt, dan lijden ook de andere lidmaten.

2. De basis van alle welvaart ligt in de productie.

3. De specialisatie op productiegebied ook tusschen de landen onderling zal de stoffelijke welvaart het meest bevorderen.

De goederen behooren te worden voortgebracht daar, waar de productie in de gunstigste omstandigheden kan worden voortgebracht en dan ruilt men de productie tegen elkaar uit.

In dit alles ligt echter niets nieuws, doch dit moest ná den oorlog weer eens in herinnering worden gebracht.

Als die grondgedachten juist waren; dan moest ook de ruil van de goederen in plaats van zoo lastig mogelijk, zoo gemakkelijk mogelijk worden gemaakt.

Overdreven nationalisme, overdreven protectionisme moet plaats maken voor vrijer handelsverkeer, niet echter eenzijdig.

Hiermede waren de moeilijkheden nog niet opgelost, waar verschillende landen op het punt stonden hun rechten aanzienlijk te verhoogen, terwijl anderen zich weer hulden in een streng protectionisme.

Al heel spoedig bleek het ter conferentie, dat niet op zich zelf staande gedelegeerden aan het werk waren, maar legaties, die het nationale gezichtspunt maar niet uit het oog verloren en daarmede had de conferentie rekening te houden.

Er moest een unanieme uitspraak zijn. Practisch resultaat zou slechts te verwezenlijken zijn, wanneer allen bereid waren mede te werken.

Dit had tot gevolg, dat men theoretische beschouwingen over de beide stelsels van handelspolitiek moest achterwege laten en zich bepalen moest tot beschouwingen van practischen aard.

Alles te samen genomen meent spr. dat men over de uitkomst der conferentie tevreden kan zijn.

Spr. vraagt zich af wat de practische waarde zal zijn.

De uitspraken zelf geven niets.

Men heeft geen enkelen waarborg dat een andersdenkende regeering met die zienswijze zal meegaan.

Eenstemmig is uitgesproken, dat de tijd gekomen is een eind te maken aan de verhooging der tarieven, dat het wenschelijk is, tot verlaging over te gaan, en dat de verschillende staten onmiddellijk stappen behoorden te doen om de tariefbelemmeringen, die den handel schaden, weg te nemen.

Op zich zelf is dat nog geen practisch resultaat, maar daartoe zou een zelfde en gezamenlijke actie noodzakelijk zijn.

Willen de aanbevelingen der conferentie worden omgezet in daden dan zal de actie dienen te zijn, algemeen.

Aan declaraties hebben we niets. Het geeft niets al krijgen we al te hooren: unconditional declarations, déclarations sans restrictions, Deklarationen ohne Vorbehalt" fraaie woorden maar geen daden.

Noodig is dat met vaste hand wordt aangestuurd op gemeenschappelijke actie en dan kan alleen de leiding worden genomen door den Volkenbond, die daartoe het initiatief moet nemen en dat behouden.

Indien dit niet geschiedt, bestaat er gevaar, dat de toestand nog ernstiger wordt, omdat meer dan één land, dat tot heden een vrije handelspolitiek huldigde op een tweesprong staat.

Komt er niet snel uitzicht op verbetering, dan staat te vreezen, — en het was niemand minder dan de Engelsche gedelegeerde, Layton, die daarop wees, — dat degenen, die tot nu toe verstandig handelden, door den nood gedwongen ook onverstandig zullen worden.

Na uitvoerig den inhoud van de aanbevelingen en resoluties der Conferentie hebben nagegaan, werkte spreker ten slotte nader uit, op welke wijze het doel kon worden bereikt.

Terzijde stellend de ietwat fantastische oplossing der Tolunies en er op wijzend dat ook het preferentieele systeem en het denkbeeld van een plafond douanier weinig instemming had gevonden, kwam spr. tot de conclusie, dat voorshands naar drie dingen moest worden gestreefd.

Ten eerste naar een grootere stabiliteit in de handelsverhoudingen, zooals vóór den oorlog gebruikelijk was;

ten tweede naar een gemeenschappelijke basis voor handelsverdragen met daaraan gepaard gaande onderhandelingen over tariefregelingen met bepaalde landen;

ten derde naar de vaststelling van duidelijk omschreven en uniforme beginselen met betrekking tot de meestbegunstigings-clausule.

Op dit terrein kan waarschijnlijk binnen niet al te langen tijd resultaat worden verkregen. Maar de medewerking van den Volkenbond zal daartoe onmisbaar blijken.

Ten slotte betoogde spreker, dat de Conferentie van '27 niet moet worden gezien als de bekroning van een gewichtigen arbeid, maar als het begin daarvan. En voorts, dat men de verbetering van de toestanden in Europa niet alleen van deze dingen verwachten mag.

Geen enkele crisis van dezen omvang kan worden overwonnen zonder hard werken en groote spaarzaamheid en het opheffen van schadelijke belemmeringen.

GODSDIENSTIGE ZEDELIJKE FACTOREN.

Na hierbij nog in den breede te hebben stilgestaan, betoogt spr. ten slotte, dat men ook niet uit het oog mag verliezen de godsdienstig-zedelijke factoren, die voor het economisch leven evenzeer van groote beteekenis zijn. Alleen als alles meewerkt mag worden gehoopt, dat Europa de plaats zal herwinnen in de wereld, die het eertijds bekleed heeft.

Dat kunnen we hopen en beproeven, doch dat ook alleen, want het kunnen der menschen is begrensd. Altijd blijft hier waar het woord van den Psalmist: Indien de Heer het huis niet bouwt, zullen zij die bouwen tevergeefs werken. Indien de Heer de stad niet bewaakt, zal de wachter tevergeefs wachten. (luid langdurig applaus).

***

De pers is in vele opzichten niet zoo optimistisch gestemd ten aanzien van de resultaten der Geneefsche conferentie als de oud-minister.

„De Volkskraat" schrijft naar aanleiding ervan:

Zijn wél gevestigde overtuiging heet het, dat de conferentie blijken zal, gewichtigen invloed te hebben op de handelspolitiek der landen.

Hij durfde zelfs de voorspelling aan, dat binnen een vijftal jaren de conferentie beschouwd zal worden als een keerpunt in de handelspolitiek der landen van Europa, en zelfs daarbuiten.

Men zou dit ook willen hopen, maar twijfel rijst, als men bedenkt, dat pas dezer dagen, onder den verschen indruk van Genève, Duitschland zijn invoerrechten op aardappelen en suiker heeft verhoogd.

Straks verhoogt Frankrijk zijn rechten over de heele linie, en in andere landen is de drang naar verhooging niet van de lucht.

Tot heden is Genève een strop voor ons geweest.

Als men kikt van het te hulp komen der keramische industrie, dan heet het vermanend: denk aan Genève!

Breekt men een lans voor de klompenindustrie, dan klinkt het bestraffend: denk aan Genève!

Zelfs als men het gunnen van een belangrijk werk als de Konininnebrug te Rotterdam aan een vaderlandsche onderneming bepleit, dan wordt naar Genève verwezen.

Het is mooi met een beroep op den heer Layton, die den toestand onhoudbaar ziet worden als niet spoedig iets gedaan wordt voor opheffing der handelsbelemmeringen op verbetering te hopen, maar intusschen raken wij steeds dieper in den put.

Indien de conferentie van Genève enkel kan strekken om de voorstanders van eenzijdigen vrijen invoer in hun houding te stijven; — indien de christelijk-historische ministers, die over Arbeid en Financiën commandeeren, in Genève een prachtigen kapstok vinden voor hun ongeneigdheid om voor de vaderlandsche industrie iets te doen, dan schenkt Genève ons nog minder dan een platonischen troost.

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat vanaf heden tot nadere aankondiging, de Ruijterkade vanaf de Handelskade tot de Van den Brand hofbrug voor het openbaar verkeer is afgesloten.

Curaçao, den 9n Augustus 1927.

De wnd. Procureur-Generaal,

3—3 C. S. GORSIRA.